

נראדה אור

ראש השנה תשפ"ב

גליון פג שנה ב

באור רבנו'ק מלעכוויטש קוידניט

שניני אור

עוד מעט קט מתקדש עלינו יום ראש השנה, יש לנו להכין מח ולב לקראת יום המלכה, להתבונן מעט במהותו ובמשמעותו עבורנו.

לכולנו ידוע המעשה על הרה"ק רבי מאיר ממיר תלמיד מרן הס"ק ז"ע אשר עקב מסחרו שהה פעם בראש השנה בלייפציג, ובעת התפלה עגמה נפשו על שאינו נמצא בצילא דמהימנותא והתפלל במהירות גדולה, ובבואו לאמירת המלך שמע קול מרן הס"ק שואג בקול גדול המלך והחיה את נפשו.

בחג הפורים נסע למרן ללעכוויטש, ופתח ואמר מרן בשלחנו הק' 'ונשמע פתגם המלך בכל מדינות מלכותו, כשאישי ישראל אומר המלך יכולים לשמוע זאת עד לייפציג, ופנה להר"מ וא"ל מאיר איז דאס וואהר - האם זה נכון...

השבוע שמעתי שנים מאנ"ש מתדיינים ביניהם אם היינו אנו נמצאים בלייפציג האם גם אנחנו היינו שומעים את זעקת מרן - האם קדושת זעקת הצדיק בלבד היא זו שהביאה את הזעקה לאוזני ר' מאיר, או שאף אוזני הזכות של ר' מאיר גרמו לו לשמוע זאת?

כך גם נענה אחד מהם ואמר שאת זעקת המלך שלנו ברה"ה, גם אם עד לייפציג היא כנראה לא תגיע, נקוה שלכל הפחות לתוככי לבנו היא כן תגיע, נענה חבירו ואמר: המרחק מהפה עד הלב גדול בהרבה מהמרחק בין לעכוויטש ללייפציג...

האמת שהמרחק בין הפה והלב אכן גדול מאד - כמה מן הדברים היוצאים מפינו בתפילות השנה אכן מורגשים בלבנו? אך בכל זאת לתפלות ר"ה ודאי שמור בנפשנו מקום מיוחד, תפלות מיוחדות, יום מיוחד - כמעט אי אפשר שלא לשמוע ולהתרומם.

אך בכל זאת גם ברה"ה לא תמיד הלב מתמוזג עם התפלות, על כך איתא בבית אהרן שאמר כי פלא בעיניו כיצד היהודי גייט נישט אויס אינו בא לכלות הנפש מתפלות הימים הק', אך אם אכן אין לבו מתעלה ומתרומם בתפלות אין זאת אלא מחמת אחד משני סיבות, אם מפני הקרירות ואם מפני שתופס מדרגה שאינה שייכת לו.

אנשים כמותנו יכולים אף הם לשמוע ולהפנים את זעקת 'המלך' - זעקתנו וזעקת כל ישראל הנותנים כתר מלוכה למלך מלכי המלכים, עלינו רק להשתדל לא ליפול באחד משני הדברים אותם מזכיר הבית אהרן.

לכן אכן מיועד הזמן הקצר שנתור לנו עד היום הגדול, להתבונן מעט בתפלות הנפלאות הבאות לקראתנו, להתחבר אליהם בדרגה נכונה השייכת לנו, ולהכין לקראתם לב חם ומרגיש.

ויהי אמרינו לרצון לפני אדון כל.

דברות קודש

כדי שתמליכוני עליכם באהבה וברצון

שופרותיהם בידיהם ומראים בעצמם כי אין חפצים בחיי הגוף החומרי, כי אם לחדש עליהם מלכות ה' בצלצלי תרועה, ואינם תוקעים רק במיזש בכדי לקיים מצות המלך, כי אם מוסיפין לתקוע במעומד בגודל שמחה על המלכות הבורא יתברך, על ידי זה נגלה גודל אהבתם למלך. ובוזה נראה כי אף קיום המצוות בכל ימות השנה אינו בכדי לקיים גזירת המלך בלבד מחמת מורא המלכות, אף שודאי יש בהם מורא שמים, אבל עיקר מעשיהם מתוך אהבה וחיבה להשם יתברך, ובוזה מסתמין דברי השטן המקטרג על חידוש המלכות.

זהו דאיתא בזוה"ק (הנאמר לפני התקיעות, רע"מ ויקרא צט:): שעי' התקיעות נצח רחימו דבנוי לרחימו דדינא, אשר לכאורה יש לברא הלא כתיב (דברים י, יז) אשר לא ישא פנים. אלא על ידי ששמים ישראל עיקר מונמתם לקבל על עצמם עול מלכות שמים בשמחה וברצון בהתחדשות המלוכה ביום ראש השנה, אף שעי"פ שכל היו נצרכים לכון עיקר תפילותיהם למלא משאלות לבם ביום הדין, והוא בחי' נצח אהבת השם יתברך את יראם מהדין, על ידי זה נוהג עמם השם יתברך במדה זו, שנצח רחימו דבנוי לרחימו דדינא. ואף אם מבקש השטן לקטרג כי אינם ראויים לשפע החיים לפי מעשיהם, כיון שכל רצונם להמשיך עליהם חיים למען גילוי מלכות ה', שוב אין מקום לקטרוג השטן.

בזה תתבאר תמיהת הגמ' למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, כי ודאי ידעה הגמ' מיד שאין הקושיא למה תוקעין על עיקר קיום מצות שופר ככתוב בתורה, אלא הרמז בזה שאף כי יש בתקיעת שופר כמה טעמים נגלים ונסתרים, מכל מקום ברוב אהבת בני ישראל את מלכם וגודל רצונם לעשות רצונו, נחשב אצלם עצם קיום מצות ה' למעלה מכל טעמי המצוה.

וכן איתא בטור (סי' תקפ"א) שבראש השנה אף על פי שהוא יום הדין אוכלין ושותין ושמיחים, כי בטוחים שיצאו זכאים בדין. כמאמר הכתוב (נחמיה ה, י) ושלחו מנות לאין נכון לו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם. כלומר השמחה והחדוה שיש לכם בהכתרת המלך, היא לכם מעוז ומבטח, שלא יבט הקב"ה במעשיכם מכל השנה, רק ברצונכם להמליכו בשמחה מכאן ואילך, ובוזה בטוחים שיוציא לאור משפטם להשפיע להם חיים למען כבוד שמו.

איתא במדרש על הפסוק (תהלים קב, יח) פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל י-ה, אמר ר' יצחק כלפי הדורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן מורה צדק, ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא תפלה אחת נשתיירה להן שהם מתפללין בראש השנה ויום הכפורים וכו', ולפי

והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבות אל לבבך וגו', ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך (ל, א-ג), אח"כ כתיב (פס' י) ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך.

אמרו חז"ל (ר"ה טו.) אמרו לפני בראש השנה מלכויות זכרונות ושופרות, מלכויות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר. עוד אמרו (שם טו.) למה תוקעין, למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, אלא למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין תוקעין ומריעין כשהן עומדין כדי לערבב השטן.

ביאור הענין דאיתא בריטב"א (שם) טעם תקיעת שופר כענין הכתרת המלך, כדכתיב (מלכים א, א, לד) ותקעתם בשופר ואמרתם יחי המלך, שמריעין בשופרות לכבוד המלכות. אמנם כאשר באים בני ישראל בראש השנה להמליך את הבורא יתברך בתקיעת שופר, ולהמשיך ע"י זה חיים חדשים לעולם, בא השטן ומקטרג ל"ע כי אף בשנה שעברה בראש השנה הכתירו בני ישראל את הבורא יתברך בצלצלי תרועה, אם כן נביט ונתבונן כיצד היתה התנהגותם במשך השנה, כי שמא אין בהם רצון אמיתי לקבל על עצמם עולם מלכות שמים.

אמנם מלכותא דרקייעא ענין מלכותא דארעא, ובמלכותא דארעא יש שני בחי' בקבלת המלכות, האחד במלכות הקיימת כבר אשר האנשים הנשמעים לחוקי המלוכה יש בהם שני חלקים, כי יש אשר מקיימים חוקי המלך רק מחמת מורא המלכות, ויש אשר אוהבים את המלך בכל לבם ונפשם, ומתוך כך כל חפצם לשמור כל מצוותיו ולעשות רצונו. אמנם כל זאת אינו במלך אשר מולך זה מכבר, אבל בעת אשר אין לעם מלך ובאים למלך לבקש ולהתחנן לפניו שימלוך עליהם, ודאי אין קבלת עול המלכות מחמת פחד ומורא, כי הלא עדיין אינו מלך עליהם אשר יש להם להתירא מאיתו, וכל אשר מקבלים עליהם עול מלכותו אינו אלא מתוך אהבתם הגדולה אליו, אשר מתוך כך חפצים לעשות ולקיים חוקיו ומשפטיו אשר יצוה אותם.

וכן הוא בהיות בני ישראל ממליכים את הבורא יתברך בראש השנה, אשר ודאי מתחילת יום ראש השנה הוא בחי' משפט, שעדיין לא נמשך אור ה' וחיותו לחדש הבריאה, אבל בעת שבאים בני ישראל לתקוע בשופר ממשכיים חיים חדשים לעולם, כדברי הגמ' שעי' שתוקעים ומריעים כשהן יושבין וכשהן עומדין נתערבב השטן, ופירש"י כשישמע ישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו.

כי באמת בבוא יום הדין אשר ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, היה צריך להיות כל עסק בני ישראל לחלות ולחנן פני בוראם שיכתבם לחיים טובים, ובעת אשר נוטלים

שהם מחדשים את מעשיהם, הקב"ה בורא אותם בריה חדשה. במשך כל מ"ח שעות של ימי ראש השנה יש לתת את הדעת לדברים אלו ולא להסיח דעת מתוקף קדושת היום, ובזמן שאין עוסקין בתפלה נהגו ישראל לומר תהילים, והעיקר שלא לילך בטל.

ידוע מה דאיתא ביושר דברי האמת בשם מרן המגיד ז"ע שעיקר ההתעוררות בתפלה יש לה להיות בחלקי העיקר, בפסוקי דזמרה וברכות יוצר, ובאמת בפסוקי דזמרה נזכרים **כל עניני עבודת היום**, המלכת הבו"ת ובקשת רחמים.

זהו ביאור הכתוב והיה כי יבוא עליך כל הדברים האלה וגו', ושבתי עד ה' אלקיך ושמעת בקולו, ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך. שבעת שיבואו על האדם אלו הדברים לא ישוב אל ה' מחמת יראה ופחד מעונש הדין, כי אם מתוך אהבה **בכל לבבך ובכל נפשך**, בתשוקה ורצון לעשות רצונו ולעבדו בלב ונפש, ועל ידי זה זוכה להבטחת הכתוב ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך **בכל לבבך ובכל נפשך**, שייסיר הקב"ה אוטם הלב וכיסויו, ויזכה לקיים מצוות ה' בהאבה ודבקות לבו ונפשו **בהשם יתברך**, כאשר היה רצונו בתשובה אשר שב אל יוצרו.

בדרך זו כאשר בקשת החיים בראש השנה על ידי איש יהודי, אינה מתוך אימת הדין ורצון לעניני הגוף החומרי, כי אם ברצון אמיתי לחדש מלכות ה' בעולם ולעשות רצון קונו באהבה בכל לב, על ידי זה נמשך עליו **חיים אמיתיים מחי החיים**, לשמור מצוותיו וחוקיו בשמחה וברצון.

יעזור השם יתברך שנוזה להמליך עלינו את הבורא יתברך בשמחה, ונזכה לשנה טובה ומבורכת ולגילוי מלכותו יתברך עלינו במהרה בימינו.

רעוא דרעיון נצבים תשע"ז

באריז"ל מבואר שביום ר"ה נמצא העולם במצב שיש בו רק קוסטא דחיותא, כמו אדם שלי"ע איבד את ההכרה אבל עדיין יש בו דופק, אך אם ישאירו אותו במצב זה ולא יעשו בו פעולות החייה הוא לא ימשיך לחיות ל"ע. במצב זה עומד העולם בכניסת יום ר"ה, **העולם כולו נמצא במצב שיש בו רק דופק**, ולכן - זוחלים ורועדים מיום בואך, מי יודע מה יהיה, כך בחיים הכלליים לעולם וכך בחיים הפרטיים של כל אחד.

עבודתנו ברי"ה היא לעורר כביכול רצון חדש אצל הקב"ה להחיות את הבריאה, ולכן עומדים אנחנו וזועקים המלך, ה' אלקי ישראל מלך, **רבש"ע זהו מה שאנחנו מבקשים ולא מעניין אותנו שום דבר אחר**, שתמשיך למלוך עלינו, שתתגלה עלינו, וכתבנו בספר החיים, אבל איזה חיים - לא חיים של רחוב, איננו רוצים חיים כאלו, רוצים חיים של אנשים כאלו שחיים - **למענך אלקים חיים**, חיים של קרבת אלקים ותיקון המדות, ובוה מעוררים כביכול רצון חדש להחיות את העולם.

כשנוטלים אנו את השופר, על ידו משתנה כל המצב, כמובא **בשלה"ה הק'** ביאור סדר תקיעת תשר"ת, **תקיעה** שהוא קול פשוט רומז על כך שהאלקים עשה את האדם ישר, תינוק נולד בעוה"ז בלי חשבונות, בלי פוליטיקה ובלו כבוד, בלי גאווה ובלו תאוה, נקי - חלק, באנו לעולם עם אפשרות להגיע לתכלית בכביש ישר וחלק, כפי שכאן בסמוך לשיבה נמצא כביש שש, **כביש ישר וחלק ללא עיקולי ופשוטי**. וזהו רמז לששת מדות האדם שהם עיקר המדות, ובמדה השביעית מדת המלכות עלינו להמליך את הקב"ה בששת המדות, כך יכלנו ללכת ישר ולתקן הכל.

ברם לדאבוננו מה קרה - **שברים**, בחור הולך בעצת היצה"ר אחר שטות כזו ואחרת, היצר מראה על כל מיני דברים שקשה להתגבר עליהם, אבל האמת שהנסיגות הם

רק כאילו, אם נעשה חשבון ברגע של אמת נתמלא בושה וחרפה על כך שלא עמדנו בנסיגין, **מה החלפתי תמורת מה** - על מה ויתרתי ומה הרוחתי, החלפתי עולם נצחי - דבקות בה' בתאוות עוה"ז - תאוות בהמיות, ביטלנו תורה, דברנו לשה"ר - מה הרוחנו, שברים - נשברנו ולא יצא לנו מזה כלום.

אבל הקב"ה חושב מחשבתו לבלתי ידח ממנו נדח, הקב"ה הוא אבינו - אב רחום וחנון, הוא לא מפקיר אותנו, הוא נותן לנו עצה כיצד לצאת מהשברים, ומה העצה - **תרועה**, התרועה היא קול של בכי ויללה, כאשר אדם כבר לא מסוגל לעצור את הבכי ומפיו יוצאת יללה ארוכה, התרועה היא מצב שאדם מרגיש בושה ויראה מהשם יתברך, בעומק פנימיות הלב, **בעומק שכזה שלא מגיעים אליו רק בתקיעת שופר ברי"ה**, ומתוך אותו עומק היהודי צועק רבש"ע אני רוצה לשעבד את המחשבות הדיבורים והמעשים רק לך, ולכן תוקעים בשופר ולא מסתפקים בדיבור בפה, כי הדיבור אינו בא ממקום כה עמוק, כמו התקיעה שהיא הבל פנימי מעומק עומק האדם.

אחרי התרועה באה שוב **תקיעה**, כי על ידי הזעקה הפנימית זוכה היהודי להיות שוב ישר כפי שהיה בתחילת הבריאה, וכפי שבפסוקי השופרות בתפלת מוסף מזכירים פסוקי שופרות שבמתן תורה, ולכאורה מה שייכות שופר של מתן תורה לשופר של ר"ה, אלא שבמתן תורה זכו ישראל להגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא, ולטהרה כזו יכול היהודי לזכות על ידי השופר, כי על ידי הזעקה הפנימית זוכה שהקב"ה בורא אותו מחדש, וממילא **הבריאה החדשה יכולה להיות ללא שום פגם וקלקול**, וככל שהזעקה פנימית ואמיתית יותר, כך מקבלים מהשם יתברך חיים טהורים ומתוקנים יותר.

בראש השנה יש ארבעים ושמונה שעות בגימטריא מח, כי יום זה הוא הראש של כל השנה, הראש הוא האבר שהאדם צריך הכי להזהר בו, כי אברים אחרים יכולים להסתדר בלעדיהם, ואפילו לב כבר הצליחו להשתיל, אבל מח אי אפשר להשתיל, המח מנהל את כל הגוף ואם נפגם בו משהו ח"ו זהו אסון, לכן צריכים להשיגה מאד בארבעים ושמונה שעות של ר"ה שהם **המח של השנה**, שיהיו כולם רצף אחד של רצון פנימי להמליך את השם יתברך, ובוה נזכה שהשנה תהיה שנה של חיים אמיתיים, חיים של עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

מתוך שיחה בלשון"ק לבני הישיבה במושב יד בנימין - ב"ד אלול תשע"ד

בקשת הגשמיות עבור נחת רוח להשם יתברך
איתא במדרש (ויק"ר כט, ט) אמר רב אישיה כתיב (תהלים פט, ט) **אשרי העם יודעי תרועה**, וכי אין אומות העולם יודעים להריע כמה קרנות יש להם וכו', ואמרת אשרי העם יודעי תרועה, אלא שהן מכירן לפתות את בוראם בתרועה והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים.

איתא **בנועם אלימלך** (ליקוטי שושנה לח) במארז"ל (שבועות לט) ישראל ערבים זה לזה, ערבים מל' עריבות ומתיקות, ע"י שישראל יש ביניהם אחדות שכל אחד חושב על רעהו ומתפלל עליו, נמתקים כל הדינים מעליהם.

ביאור הענין דאיתא בקדושת לוי מהרה"ק מבארדיטשוב **זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל**, כי הנה יש להתבונן כיצד יכול האדם לבקש כלל מלפני השם יתברך על צרכיו ועניניו הגשמיים, וכי עבור ענינים אלו נברא העולם, הלא תכלית הבריאה שיקבל על עצמו עול מלכות שמים ויעלה נחת רוח לפני השם יתברך בעבודתו. אלא שבאמת כאשר יש באדם רצון למלאות כל צרכיו, אצל הבורא יתברך יש כביכול יותר ויותר רצון מכך להשפיע לו זאת, כי הבורא יתברך טוב ומטיב וחפץ שלא יחסר לו מאומה.

ועל זאת צריך האדם לשים כל כונתו בתפלתו ובקשתו על עניניו הגשמיים, שימלא ה' משאלותיו בכדי שיבוא נחת רוח לפניו יתברך החפץ להטיב ולהשפיע טובה וברכה לעמו ישראל. ובעת שכונתו בתפלתו עבור ענין זה, ממילא אינו מבקש על צרכי עצמו בלבד כי אם אף על כל איש ישראל, בכדי שיתמלא רצונו יתברך בהשפעת הטובה לכל ישראל.

זהו ביאור דברי הנועם אלימלך שעל ידי ישראל ערבים זה לזה ומבקש כל אחד אף על חבירו, בזה נגלה כי עיקר בקשתם עבור שיבוא נחת רוח לפניו יתברך בהשפעת הטובה, וממילא מתמתקים כל הדינים כי אין המקטרגים יכולים לטעון מאומה כאשר מבקש האדם עבור הנחת רוח שיבוא להשם יתברך.

וזהו אשרי העם יודעי תרועה, שיודעים לפתות בוראם בתרועה, תרועה מל' ערבים זה לזה ומל' עריבות, כי בתקיעת שופר נתגלה רצון הפנימי שבלב איש ישראל, ומסלק האדם כל רצונות הגוף ואין בקשתו אלא עבור שיהא נחת רוח להשם יתברך, וממילא מבקש אף על רעיו וידידיו, בכדי שיתמלא רצונו יתברך להשפיע טוב לבריותיו, ועל ידי זה משתתקים כל המקטרגים והקב"ה עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים.

קודם תקיעת שופר ב' דר"ה תשע"ז

בעבודת התפלה נראה מעלת ישראל

איתא בקדושת לוי (פר' בא ד"ה ואמרתם) מהרה"ק מבארדיטשוב **זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל**, שאמרו בגמ' (מנחות לו:) אסור להסיח דעת מתפילין, ובכלל זה שלא להסיח דעת מתפילין דמארי עלמא, דאיתא בחז"ל (ברכות א.) תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ולכן צריך תמיד לתת דעת ולספר במעלתם ושבחם של כל ישראל.

בדרך אפשר יש להוסיף בדברות קדשו כי הנה הקב"ה מקיים כל התורה, ואם כן אף הקב"ה לא יסיח דעתו מתפילין שלו ויראה במעלת ישראל ולא בחסרונם ח"ו.

ההוכחה הגדולה על מעלת בני ישראל, כי באמת רצונם תמיד לעשות רצון קונם אלא שהיצר מונע בעדם, הוא מאשר בעת שנגש איש יהודי להתפלל להשם יתברך, והלא בשעה זו ודאי רצונו לעשות רצון יוצרו ולידבק בו על ידי התפלה, כי אם אין זאת כונתו מה לו כלל להטריח עצמו לבוא מביתו לבית הכנסת. ובאם בעת התפלה מתבלבל ממחשבות זרות ולבו פונה אחר ענינים המפריעים ומפסיקים דבקותו, אף שהיתה כונתו טהורה לדבק נפשו בחי החיים, ודאי אין זה אלא מצד היצר המונע ממנו למלאות רצונו האמיתי, ומזה מוכח כי אף בכל עת רצונו האמיתי לקיים רצונו יתברך ולדבק נפשו ביוצרו, ומה שמתבלבל ופונה אחרי ענינים אחרים אינו אלא מחמת יצרו ולא מתוך רצונו האמיתי.

ענין זה נרמז בסדר התקיעות תשר"ת, **תקיעה** אותיות תקע י-ה מורה על עת התפלה שהאדם תוקע ומדבק עצמו בהשם יתברך, אמנם נעשה **שברים** שנשבר ונפסק הדבקות על ידי היצר המבלבלו במחשבות זרות, אבל **בתרועה** יולי ליל ומגלה כי יענתו ורצונו לדבק עצמו בהשם יתברך, ואף בכל זמן ועת רצונו האמיתי לדבק עצמו ביוצרו כל, ועל ידי זה נעשה שוב **תקיעה** וזוכה לחדש דבקותו בחי החיים.

וזהו מאה"ב (ק"ט, קנ"ג - קנ"ד) ראה ענין וחלצני כי תורתך לא שכחתי, שיראה הקב"ה בעניניו ויחלצנו, כי לא שכחנו תורתו וזהו רצונו האמיתי, ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חייני, שיריב ריבנו ויגאלנו מהיצר המונע מאיתנו עבודתו, כי בכל עת מיחלים אנו לאמרתו, וזהו חפצנו ליראה שמו ולעשות רצונו.

קודם תקיעת שופר ב' דר"ה תשע"ז

יומא דהילולא

כ"ק מרן אדמו"ר האמצעי זי"ע

יום ב' דר"ה תרל"א

רב הנסתר על הגלוי בתולדות חייו של רבינו הקדוש, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך... נסתר היה רבינו בחייו ונאדרה קומתו ביותר לאחר פטירתו, כבר העיד ואמר הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין לרבינו אהרן קדוש ד' ולאחי מרן הגה"ק מבראהין שבאו אליו לאחר פטירתו 'בחייו חשבנו שהכרנוהו, עכשיו רואים אנו כי לא הכרנוהו - מיר האבין אים גאר ניט גיקענט'...

הזמן גרמא, ויום הילולא דיליה חל ביומא דראש השנה ומטבע הדברים לא מנציחים ומעלים את זכרו כשאר רבוה"ק, בבחינת 'רצון יראיו יעשה' ההסתר בתוך הסתר שאפף עצמו בחייו, ממשיך אף לאחר הסתלקותו לגז"מ, אמנם פטור בלא כלום אי אפשר, על כן נשנן מעט מדברות קדשו ואורחות חייו הנאדרים בקדוש, וודאי זכותו הגדולה והקדושה תעמוד עלינו ביום הסתלקותו שנהיה לרא"ש כמו שרמזו הוא ז"ל 'לרא"ש ר"ת לעשות רצון אבינו שבשמים'...

אף דברות קדשו מלבת אש - ספורים הם, מעט מאשר הביא בנו ותלמידו הגדול הגה"ק מבראהין, מעט שנשמרו בפיהם ובכתבם של חסידים, מה נורא הוא הדבר כי הרבה מדברי תורתו הניח קורא הדורות מראש בפי הצדיק בלימוד זכות על בית ישראל בכלל ועל כל איש ואיש בפרט, ביום הילולא אשר בו הצדיק מתעלה ועומד לפני כסא הכבוד, עומדים דיבורי הקודש שהנחיל לרבבות ומליצים יושר על הסחופים והדווים שיכתבם ויחתמם לחיים טובים בזה היום.

נלקט באמרים מדבריו המליצים טובה על כנסת ישראל:

שלימות הנשמות על ידי הצדיקים

וידבר משה את דברי השירה הזאת עד תומם - משה רבינו בדברי תורתו השלים ותיקן את נפשות ישראל עד שהגיעו לשלמות.

הצדיק האמיתי הוא המשלים ומליץ טוב על נשמות ישראל, בזרועו יקבץ טלאים ובנשמתו הכוללת מעלה את עבודתם, מקטירים ומגישים לפני מלך אוהב ורחמן ביפוי ובשלמות.

מאמר הכתוב - פני ה' בעושי רע וכו' צעקו וה' שומע. ופי' רש"י שהצדיקים צועקים וה' שומע, אמר רבינו הטעם שפירש רש"י שהצדיקים צועקים הגם שהפסוק קאי על עושי רע, כי הרשעים בעוד רשעים לא יוכלו לצעוק אל השי"ת באמת שיושעו על ידי זה, וצריכין בתחלה לצדיקים שיצעקו ויתפללו אל השי"ת בעדם וה' שומע את תפילתם ומציל את הרשע מכל צרה וצוקה.

אכן, צדיק זה שכל ימי חייו סגסג ועדן את כל המקושרים אליו מכל שמץ והשלים את נפשו בשלמות שאין למעלה הימנו יכול היה להעיד על עצמו כי שמחה הוא לפני הצדיק כשעולה הוא לעולם העליון כמאמרו בפר' כי תבוא האחרון לחייו הגשמיים עלי אדמות.

והיה - לשון שמחה, כשאדם משלים את כל עבודתו בעולם הזה ומשלים נפשו לאלוקיו אזי שמחה הוא כשנאסף ובא אל הארץ.

משברון הלב נשלמים המצוות

מכל מצוה נברא מלאך טוב, אך המצוה שאין עושים כראוי המלאך שנברא אינו בשלמות, אך אח"כ כשהאדם מתבונן בשכלו שלא עשה את המצוה כראוי ונאנח על זה מתקן את המצוה והמלאך, וחו' כשעושה עבירה הגם שנברא מזה מלאך רע ר"ל, מ"מ אח"כ כשנאנח על זה הגם שאינו עושה תשובה שלמה מכל מקום מחסר כח העבירה והמלאך רע.

ידוע כי כל ישראל נאנחים ונאנקים על עבירות שעשו, וכן על המצוות שלא נעשו כראוי, אצל כל ישראל המלאכים מהעבירות הם חסרים ובעלי מומין לזה חסר יד ולזה חסר רגל, אבל המלאכים מהמצוות הם בריאים וחזקים, הגם שלא עשה מתחלה כראוי נתקנים על ידי שבירת הלב והאנחה שיש להם מזה.

אהבת השי"ת אלינו

אשר ירץ ישראל מי כמוך, עם נושע בה' - כשיש ישועה לישראל, כשגוזרים גזר דין טוב על ישראל, יש להשי"ת ישועה כי כביכול בכל צרתם לו צר.

כי אהבתו אלינו הוא אין סופית היא, כבר אמר רבינו הקדוש מקארלין 'הלוואי ויאהב אני את הצדיק הגדול ביותר כפי שהשי"ת אוהב את הרשע הגדול ביותר'.

עפ"י ביאר רבינו זי"ע אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת - אפילו כשבני ישראל משוקעים בתאוות גשמיות ובעולם הזה, מכל מקום - בית ישראל עמך אהבת, אהבתו אלינו אינה פגה ולא זזה ממקומה, בין כך ובין כך קרויים בניו.

טעם לקריאת פרשה דישמעאל בראש השנה

בקריאת התורה ביום א' דראש השנה קוראים פרשה דישמעאל. רבינו ה'דברי שלום' הטעים סיבת קריאת פרשה זו עפ"י דקדשו של אביו - רבינו זי"ע שאמר המלאך להגר 'וקראת שמו ישמעאל כי שמע ה' אל ענייך' והקשה שלכאן היה צריך לכתוב שמעאל, ותירץ רבינו כי לשון עתיד הוא והוראתה היא שישמע השי"ת אל תפילת עמו ישראל קל וחומר בן הגבירה מבן האמה, זה הטעם שקוראים פרשה זו בראש השנה לעורר זכות זו.

מצות צדקה מהפכת הדין

וצדקה תהיה לנו - לנו בנימטריא אלה"ם בחינת דין, על ידי שנשמור לעשות את המצוה הזאת - יתהפך לנ"ו - מידת הדין לצדקה - מידת הרחמים

(דברי שלום עקב, ע"ש שתרגם אונקלוס צדקה זכותא)

ה' צבא-ות יגן עליהם

להשלמת היריעה נביא את שביאר רבינו עה"פ 'לא הביט אוון בעיקב ולא ראה עמול בישראל'

עמל וב' של ישראל הם אותיות בלעם, היינו שבלעם - כוחות הקליפה לא יוכלו להביט בישראל בעיניהם [כמו 'לא ראה בלעם ישראל'] כי השי"ת מסכך ומגין בעדם שלא ישלטו בהם ויהיה אך טוב לישראל כל הימים.

זכותו הגדולה והקדושה תגן עלינו

איתא ביושר דברי אמת (אות נו) בשם רביה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע שיש אנשים אשר עיקר התעוררותם בתפלות ראש השנה היא בפיוטים הנוספים בתפלה כפיוט 'ונתנה תוקף' וכדומה. ובאמת טעות הוא בידם כיון שכל הפיוטים הם תוספת לסדר התפלה של כל השנה אשר הם העיקר ופשיטא שלא תתקבל התוספת ללא העיקר, ועל כן עיקר הכונה וההתעוררות צריכה להיות בפסוקי דזמרה וקריאת שמע וברכותיה, ומבאר ענין זה במשל נפלא על פי דרכו עיי"ש.

לפי הנ"ל יש עוד לבאר בזה כי באמת ביום ראש השנה אשר הוא יום הדין, מצד ההגיון הלא היה צריך להיות עיקר תפלת האדם וזעקתו לעורר רחמי שמים לקבל כל צרכיו ולמלאות משאלות לבו, וכאשר האדם מתעלם ממצבו הפרטי ואינו שם לבו לצרכי גופו, וכל עיקר זעקתו היא 'המלך' בכל לב ובכל נפש, אזי למול זאת מדה כנגד מדה הקב"ה כביכול מעלים עינו ממצבו השפל, ומשפיע לו חיים טובים אשר יהיו בהם כל הכלים בכדי לגלות מלכותו ית' בעולם.

לכן עיקר הכונה בתפלה עליה להיות בפסוקי דזמרה, אשר בהם מגלה האדם כי כל רצונו ותשוקתו להרבות כבוד מלכותו ית' בעולם, 'הי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו', ואחת היא משאלתו שיוכל תמיד להודות ולהלל לפני ה', 'אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו בפי', 'גדלו לה' איתי ונרוממה שמו יחדיו', אשר בשירות ותשבחות אלו יתגדל ויתקדש שמו הגדול בעולם. ומתוך קבלת מלכותו ית' בשמחה בשיר ושבחה, הקב"ה מתמלא רחמים וכותב לחיים טובים כל בני בריתו, למען יוכלו לגלות מלכותו בשמחה ובהרחבת הדעת כאן בעולם.

מחילת העיונות מחמת עוצם מלכותו

הנה דרך העולם שבעת הכתרת מלך חדש הרי הוא נותן חנינה אף לאלו הראויים לעונש לפי מעשיהם. וכן הוא כאשר ישראל מקבלים עליהם עול מלכות שמים בראש השנה, בהתבוננות וחשבון אמיתי על כל אשר עבר עליהם במשך השנה, ומתוך כך באים להכרה מחודשת במלכות ה', עד אשר תוקף קבלת מלכותו ית' בלבם היא כמלכות חדשה ממש, בהרגישם כי עד עתה כלל לא הבינו ולא הכירו בגודל כבוד המלכות, אזי אף השי"ת נוהג כביכול כמלך המולך עתה וחונן כל עמו לחיים טובים ולשלום.

ואף על פי שפסקינן (י"ד רמב"ם, לב) רב שמחל על כבודו כבודו מחול אבל מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול (רמב"ם הל' מלכים ב, א). מכל מקום מלך העולם מחול וסולח עונות עמו בית ישראל, דא' במהרש"א (קדושי' לב) החילוק בין הרב למלך מחמת שמעלת הרב היא מכח תורתו אשר היא באה על ידי עבודתו ויגיעתו, ולכן כבודו שייך לו ויכול למחול עליו, אבל המלך כל מעלתו מצד העם שהמליכוהו עליהם, ואם כן כבוד המלוכה אינו שייך לו ואינו יכול למחול עליו.

אמנם כל זאת אינו אלא במלך בשר ודם אשר באמת לולא העם לא היה בדרגת מלך, אבל הבורא ית' הלא הוא 'אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא ואחרי ככלות הכל לבדו ימלך נורא', כלומר הבורא ית' הוא מלך בעצם אף ללא כל הנבראים, אלא שאף על פי כן עלה ברצונו הפשוט שתיקרא מלכותו על ידי עמו ישראל הנותנים לו כתר מלוכה, וממילא אף אם נכשל יהודי ופגם בכבוד המלכות יכול הבורא ית' למחול על כבודו.

ונרמז זאת בכתוב (ישעיה מד, ו) 'כה אמר ה' מלך ישראל וגאלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים', שאף על פי שהקב"ה מלך ישראל מכל מקום הוא גואלו מכל חטא ועון, מחמת שהרי אני ראשון ואני אחרון ומלכותו היא מצד עצמו אף ללא הבריאה ואם כן כבוד המלכות שייך לו, ומבלעדי אין אלקים ששאר מלכים כל מלכותם מצד העם ועל כן אינם יכולים למחול על כבודם, אבל הבורא ית' 'המלכות שלך היא', ועל כן כאשר ישראל עם סגולתו מקבלים עליהם עול מלכותו ברצון, מחול על כבודו וחונן אותם בשנה טובה ומבורכת.

כל יושבי תבל ושוכני ארץ, יאמרו תמיד הגדיל ד' לעשות בארץ

ראש השנה – די קאפ פון די יאר! קרא איתן אדוננו מלעכוויטש זי"ע, עם כניסת השנה החדשה נחדיר במוחנו ההכרה כי לה' המלוכה ומושל, יום זה מסוגל להשיב אל ליבנו כי מבלעדיו אין, אין שום נברא ונמצא, די קאפ - כדוגמת הראש אשר הוא מכיר ויודע את אשר לפניו, בדברות הקודש שנאמרו בשב"ק פר' כי תבוא – שבת סליחות ביאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בדרכו את עבודת היום בחטיבה אחת.

כאן המקום לחזור ולשנן כי לעולם לא נוכל להעביר על גבי הכתב את סערת הנפש ואת האופן אשר נאמרים הדברים, ובאמת אמרו עליהם הדרא דלא אפשר למפרט בשפוטא, אמנם הדברים לתועלת הם הן לאלו אשר זכו לשמוע קול מן קדם שד-י וקעת זוכים הדברים לליבון מחודש, הן לאנ"ש אשר בכל מקומות מושבותיהם אשר אינם זוכים לחזות בנועם ד' מדי שבת בשבת ובמסגרת זו נעשים המאמצים עד כמה שידינו יד כהה מגעת לקרב את הדברים אל רגשי הלב, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו.

חשקם ותשוקתם לדבקה בו, שמחים הם ברצון קונם בהתגלות עלינו מלכותו ית'.

בזה יבואר עבודת מלכות זכרונות שופרות:

בעת אמירת ה'מלכות' מתחיל האדם להמליך את בוראו על כל אבר ואבר דיליה בעולם החדש שנברא זה עתה, ואם תאמר, מהיכן העוז לעמוד לפני השי"ת ולהמליכו בעוד שלא עשית רצונו ית' בשלמות?! לכך באים הזכרונות/להזכיר לפניו ית' את מעשי אבותינו אשר זנחו את כל הכלי העולם ודבקו בו כאמת ובתמים, על ידי כך עולים וזכרוננו לפני השי"ת לטובה, אמנם עדיין יש מקום לומר, וכי אוחזים אתם מעשי אבותיכם בידים שיכולים אתם לעזור וזכרון חסדי אבות, והיא שאלת הנמ' 'זכמה', כמה אוחזים אתם אומנות אבותיכם בידים ומשיבה הגמרא 'בשופר', כי איתא מהרה"ק מכארדיטשוב זי"ע דתקיעה הוא לשון חיבור, כי בעומק נשמות ישראל ישנו חיבור וקשר בל ינתק ומים רבים לא יוכלו לכבותה, אמנם אותו חיבור מנסה היצר הרע לנתק ולפרוס על ידי פיתוי האדם למנעמי עולם הזה המדומים ועל ידי קול השופר – גנוחי נגינה ילולי ליל בחיפוש חיבור זה, מתגלים כנפשו דבקות חדשה בנועם זיו שעשועי הבורא.

בקול השופר מתגלים בנפש האדם כוחות חדשים ונפלאים שלא היו בו מקודם, חידושים נפלאים ואורות עצומים השייכים לנשמתו, רק שומה עלינו לאסוף כוחות אלו לכדי מעשה, להטות לבבנו אליו בסוד מרע מיט אן אמת!

ומכאן מתבהל השטן ומתערבב מעוצם האור:

בתום איתא כי מתבלבל השטן בשמעו תקיעות דמיושב ודמעומד, בתקיעות דמיושב בחיל ולא בחיל, ובתקיעות דמעומד אומר וודא איתא משיחה וקול שופר גדול לחירות כנסת ישראל הוא. כי לעתיד לבא ישוב העולם לתכליתו ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, אף שהבחירה לא תתבטל מ"מ המושכל ראשון של כל אחד ואחד יהיה לדעת את ה' וללכת בדרכיו. מנמתנו אפוא בתקיעת שופר דראש השנה לעורר אהבתנו הישנה ושהמושכל הראשון במוחנו תהא לדבקות הבורא, אם כן התקיעות הם ממש כקולו הפנימי של שופרו של משיח שיגלה ויפרסם על פני כל העולם את מציאות הבורא ושפלות הכלי עולם הזה.

מה נורא הזמן הזה! נשמות ישראל מתאחדים ומתייחדים כאחד, מתלהטים נפשותיהם ומנערים בגידותיהם ודבקים בבורא ית', פמליא של מעלה מתכנסים לחזות את יופי ישראל כשהם מקדישים וממליכים את שמו, דרי מעלה עם דרי מטה המקדישים שמך בקודש – כתר יתנו לך!

את דברות הקודש סיים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לאור הדברים כי דרך העולם היא שבכל שנה ושנה יורדים יותר ויותר ומתרחקים מהשי"ת רח"ל – ירדת הדורות, אכן על פי האמור אדרבא! מדי שנה ברה"ע עלינו להתקרב ולגלות מלכותו ית' ש באופן היותר נעלה.

רצון השי"ת בשלמות משלים בזה כוונת הבריאה, אשר למענה מאיר הבורא ית' על עולמנו.

אמנם אף באם ח"ו ממרה האדם את פי השי"ת, לא נוטש ד' עמו וממשיך להשרות את אורו וחיותו ית' בתחתונים, ואפילו אם על ידי חיות זה גופא עושים ההיפך מרצון ומטרת המחיה והמהווה, מ"מ עדיין אורו ית' עמנו בכל מצב, אבל בהיות שבפשענו שלחה אמנו, על ידי מעשינו גרמנו לחיותו ית' לרדת למקומות שפלים אשר לא לכך נתכוון הבורא בבריאת העולם, ונתהווה מזה מחיצה בינינו לאבינו שבשמים רח"ל, ולתקן ולהעלות אור זה ולשבור מחיצה המפסקת מעבודות קשות שבמקדש הוא, גמל עמנו השי"ת חסד ונותן לנו האפשרות לברוא כביכול את העולם הזה ושפעת אורו מחדש בכדי שנוכל לשוב אליו ולעבדו ללא שום מחיצות מפסיקות על ידי סילוק אורו והתהוותו מחדש על ידי עבודתנו.

ונתבארו הדברים בדברות הקודש:

כבא יום ה' הגדול והנורא – ראש השנה מחדש השי"ת חיות העולם וחזור לרצון הקדום, ברואי מטה מתאחדים כאחד ברצון ובתשוקה להחליץ ממאסר היצר, ממיצרי החומר, להזכר לחיים, חיים של דעת ודקות באלקים חיים, חיים של עבודת ה' בכמירות נפש, בראש השנה נדרונים אנו האם נזכה אכן לחיי נפש מרוממים אלו, זה כחינת הדין של ראש השנה.

באמת, פלא גדול הוא התנהגות כנסת ישראל בימי ראש השנה, מחד זוחלים ורועדים אנו מיום בו המלך יושב על

'עמוד וראה כיצד בני אהובי שמחים בעיצומו של יום בהם יכולים לחדש עצמם לפני, אינם מביטים הם ימין ושמאל, יודעים הם כי א-ל אמונה בערכך דין... אבל יודעים הם, בטוחים הם בדבקותם בי ובמצוותי!'

כסא רם ונשא, ומאיך רוחצין ומסתפרין, אוכלים משמנים ומשלחים מנות לאין נכון לו, כי בטוחים אנו שנצא בדימוס, וכי כך הוא התנהגות הנידון למשפט בו חייו מוכרעים?! כך עומדים לפני השופט ומבקשים רחמים?!

דברים אלו יובן, כי בהיות שעיך המשפט והדין בימים אלו הוא על הדבקות והשייכות של כנסת ישראל עם בוראה, כי השטן עולה ומקטרג שכלל ישראל שוב אינם חפצים בקיום העולם - ראה כי כבר אינם חפצים בך ובאורך, אמנם הבורא ית' משיבו לצר הצורך 'עמוד וראה כיצד בני אהובי שמחים בעיצומו של יום בהם יכולים לחדש עצמם לפני, אינם מביטים הם ימין ושמאל, יודעים הם כי א-ל אמונה בערכך דין... אבל יודעים הם, בטוחים הם בדבקותם בי ובמצוותי!'

על ידי זה נמתקים הדינים בשרשם, דייקא מפני שישאל שמחים ומאמינים בימי הדין מעוררים אהבה ושמחה למעלה, שמחתי מתוך יראתי - מחמת גודל היראה והדבקות שיש לנשמות ישראל מבורא עולמים ומרוב

עבודת היום מסתעפת לכמה חלקים, מחד זכינו לעבודת התפלה המיוחדת לימי ראש השנה, 'תכתב זאת לדור אחרון, ועם נברא יהלל י-ה' דרשו חז"ל על פסוק זה במדרש שדברים אלו מוסבים על דורנו - דור האחרון, שאין לנו לא חטאת ולא עולה לכפר בעדנו, אבל תפלה אחת יש להם בראש השנה ויום הכיפורים שהם מתפללים לפני ואני עושה אותם בריאה חדשה, תפלת ימים אלו מחדשת בקרבנו את הוויית הבורא, את היותו שליט בכל העולמות ובכל אבר ואבר שלנו.

מצוה נוספת שזכינו לה - 'תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו', מצות תקיעת שופר, שברוב חביבותה לפני אדון כל מרעושה עולמות ומשברת כל הגזירות והמקטרגים.

בתוך תפלתנו בראש השנה תקנו לנו חז"ל לומר מלכות זכרונות שופרות ואמרו הם במסכת ר"ה 'אמר הקב"ה לישראל, אמרו לפני מלכות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר', בדברות הקודש נקשרו כל עבודות היום באגודה אחת, כמו"כ התיישב היאך נזכרים לפניו ית' לטובה על ידי אמירת הזכרונות בעוד שלכאורה זכרוננו לטובה הוא ע"י תשובה ותיקון המעשים.

אי' כיושר דברי אמת כי בכל שנה קודם ר"ה מסתלק חיות העולם, ועבודתנו כר"ה הוא להמשיך חיות חדשה לעולם, כנאמר בהקדמה לתפלת הזכרונות 'זה היום תחילת מעשיך', כי כר"ה נהיה ממש בריאה חדשה שלא היה מקודם.

ידידי! הנה לנו עיקר עבודת היום על רגל אחת! כי אבינו שבשמים שאהבתו אלינו הוא עד אין קץ ושיעור העניק לנו ברב רחמיו וחסדיו מתנה גדולה ונשגבה, והוא שכביכול מסלק אורו מעולם הזה עד שכמעט ולא נותר בה חיות ועל ידי עבודתנו ביום הכסה משיבים אנו כביכול את אורו ית' שישרה בתחתונים, על כן רוב ככל תפילתנו בימים אלו הם על השבת וגילוי כבוד מלכותו ית' בעולם.

בדברות הקודש התבאר מדוע היה צורך בהסתלקות האור והידושו על ידי עבודתנו:

תכלית הבריאה היא בכדי לגלות אורו ית' בתחתונים כבהירות, עד כדי שיתהלך האדם בעולם ולא יראה לנגד עיניו שום מציאות נשמית ולא מציאותו ואלקותו ית'ש, 'מושכל ראשון' שיעלה במוחו כשיראה בעיניו כל דבר גשמי יהיה אור השי"ת.

אמנם היצר הרע אזור חלציו להסתיר את מציאותו ית' מעמנו, עד שמביא אותנו להתבונן על העולם בעינים גשמיות, עיני בשר, עד שאף בבואנו לעבדו ית'ש נעשה המושכל ראשון שלנו לגשמי, פניות ונגיעות, נאווה ועצלות, אין ביכולתנו לטהר העולם ולגלות בו את אלקותו, מציאות זו הוא ממש היפך כוונת הבריאה.

מאמר הספה"ק - 'מלכותו בכל משלה - אפילו בקליפות', ובאורו הוא דהנה כל קיום העולמות הוא ע"י אורו ושפעו של הבורא ית' - אין אדם נוקף אצבעו לעולם אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, מטרת קיום העולם היא כאמור 'ביגין לאשתמועא אלקותיה', על כן כשזוכה האדם ועושה